

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van 50PLUS
de heer drs. A.M.B. van Est
de heer mr. W.J. Bronckers

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake lidmaatschap van
de bibliotheek
BEHANDELD DOOR
E. (Eric) Dieteren

DATUM
19 mei 2025
Verzonden: 19-05-2025
TELEFOONNUMMER

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.01075

E-MAILADRES
Eric.Dieteren@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Van Est en Bronckers,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie heeft gesteld.

Vraag 1:

Is het college er mee bekend dat Rotterdammers vanaf 1 mei gratis lid kunnen worden van de bibliotheek?

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2:

Bibliotheken worden betaald met belastinggeld. Het is dus een publieke voorziening. Een bibliotheek is een plek van ontmoeting, verbinding, voor kennis. Bibliotheken geven een gemakkelijke neutrale toegang. Is het college het hiermee eens? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Ja, het college is het hiermee eens. Bibliotheek Maastricht is in 2024 door certificeringsorganisatie CBCT wederom gecertificeerd als Openbare Bibliotheek. Daarbij is gekeken of er aan de vijf wettelijke taken correct invulling wordt gegeven.

Doel van de openbare bibliotheek is "Het geven van publieke toegang tot informatie en cultuur".

De vijf functies die hieruit volgen zijn:

1. Kennis en informatie ter beschikking stellen
2. Ontwikkeling en educatie bieden
3. Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
4. Ontmoeting en debat organiseren
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur

Het publieke karakter krijgt vorm in de waarden die de openbare bibliotheek heeft en die ook in de wet zijn opgenomen: betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, authenticiteit, pluriformiteit en toegankelijkheid.

DATUM
19 mei 2025

Vraag 3:

De bibliotheek Maastricht kent meerdere tarieven. Bent u het met 50PLUS eens dat deze tarieven drempels kunnen opwerken om lid te worden van de bibliotheek? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

Uit een breed publieksonderzoek in 2024, onder leden maar ook onder niet-leden van de bibliotheek, kwam niet naar voren dat tarieven een groot obstakel zijn voor het al-dan-niet gebruiken van de bibliotheek. Bibliotheek Maastricht denkt een aantrekkelijke tariefstructuur te hebben voor de toegang tót, en het gebruik ván de lokale, landelijke en digitale bibliotheekcollectie. Naast de twee betaalde abonnementen, zijn er namelijk de volgende gratis mogelijkheden:

- *Tot 18 jaar is het abonnement gratis, dit is wettelijk bepaald.*
- *Studenten kunnen tot 24 jaar gratis een volwaardig abonnement krijgen.*
- *Een 'Basic'-abonnement voor volwassenen is gratis, dus een mooie instap in de bibliotheek. Er wordt dan wel € 2,00 per geleend item gevraagd.*
- *Als er geen geld is voor een bibliotheekabonnement, dan kan het Volwassenenfonds Sport & Cultuur helpen. Dit fonds betaalt het lidmaatschapsgeld.*

Veel services van de bibliotheek als: het inzien van de dagelijkse krant of tijdschriften, de toegang tot WiFi en diensten rond de basisvaardigheden als lezen en schrijven, en ondersteuning van inwoners bij communicatie met de digitale overheid (IDO) zijn overigens gratis toegankelijk, zonder dat men lid hoeft te zijn van de bibliotheek.

Vraag 4:

In Rotterdam gaat ook de boete op te laat terugbrengen van de boeken verdwijnen. 50PLUS vindt dat een positieve ontwikkeling. Een "boete" bij te laat terugbrengen geeft een negatieve beeldvorming. Dit bevordert niet mensen, vooral jeugdigen, meer aan het lezen te krijgen. Hoe ziet het college dit?

Antwoord 4:

Landelijke gezien levert het afschaffen van boetes niet direct meer abonnementen op, maar voor de beeldvorming van bibliotheken is het zeker positief.

Vraag 5:

De bibliotheek Maastricht biedt tevens op velerlei andere vlakken hulp. 50PLUS is van mening dat een gratis lidmaatschap van de bibliotheek de ontmoeting bevordert en een verdere stap is in het tegengaan van eenzaamheid. Hoe ziet het college dit?

Antwoord 5:

Bibliotheek Maastricht biedt op zeer veel vlakken (maatschappelijke) hulp. Denk bijvoorbeeld aan IDO spreekuren (informatiepunt digitale overheid), taalcafé's, (digitale) cursussen. Hiervoor kan iedere inwoner van Maastricht bij de drie locaties van de bibliotheek terecht, er is geen abonnement nodig. Ook kan men terecht om kranten en tijdschriften te lezen, dit is allemaal gratis en mogelijk zonder lidmaatschap. Studenten kunnen zonder lidmaatschap gratis gebruik maken van studieplekken binnen de bibliotheek.

Een gratis lidmaatschap zou een verdere stap kunnen zijn om ontmoeting te bevorderen, maar er zijn nu dus ook al volop mogelijkheden om zonder abonnement de bibliotheek te gebruiken als plek voor ontmoeting.

DATUM
19 mei 2025

Vraag 6:

Nederland hoort bij de 30% landen in Europa waar een lidmaatschap van de bibliotheek niet gratis is. Nederland en dus Maastricht loopt hierin achter. Is het college bereid te komen tot voorstellen om ook in Maastricht het lidmaatschap van de bibliotheek gratis aan te bieden in de lijn van Rotterdam?

Antwoord 6:

Maastricht kent dus al een gratis (basic) lidmaatschap dat een laagdrempelige instap in de bibliotheek biedt. Men kan van alle bibliotheekdiensten gebruikmaken, zoals een uur per dag gratis een computerwerkplek gebruiken, boeken, kranten en tijdschriften lezen, gebruik maken van een studieplek. Als je iets wil lenen, dan wordt er wel € 2,00 per geleend item als bijdrage gevraagd.

In Rotterdam kun je met het gratis abonnement tot zes boeken per jaar boetevrij lenen, om kennis te maken met het brede aanbod van de bibliotheek, Indien je meer wil lenen dan kun je voor € 4,00 per maand een aanvullend (betaald) abonnement afsluiten, waarbij je een onbeperkt aantal boeken boetevrij kunt lenen per jaar. Bij beide abonnementen geldt wel een uitzondering voor materialen van Muziekweb: deze leen je onbeperkt, maar niet boetevrij voor €1,95 per week.

Het grote verschil met Rotterdam zit 'm dus vooral in het boetevrij lenen. In Rotterdam zijn alle geleende boeken van beide abonnementsvormen boetevrij, indien te laat ingeleverd. Dit aanbod kent Maastricht nu niet; boete- (of liever 'te laat-') gelden zijn inderdaad onwenselijk maar wel realiteit en maken structureel onderdeel uit van de jaarrekening en begroting (over de afgelopen 12 maanden ruim €30.000). Als boetevrij (mogelijk deels) ingevoerd wordt voor de abonnementen, dan zal er ten belope van het bedrag aan inkomsten uit boetes gezocht moeten worden naar alternatieve dekking.

Ter voorkóming van het ontstaan van boetes bij Bibliotheek Maastricht wordt op dit moment gewerkt aan het intensiveren van de communicatie naar de leners. Op dit moment is de situatie:

- *leners krijgen bij aanvang lening een bon mee, waarop de inleverdatum staat*
- *drie dagen vóór de inleverdatum ontvangt de lener een inleverattentie*
- *de dag na de inleverdatum start het boetebedrag, dat oploopt*
- *een eerste herinnering wordt op dit moment verstuurd na 3 weken,*
- *het bedrag kan maximaal oplopen tot € 3,50 per boek, hiervan volgt na 8 weken een nota*

Leners hebben overigens de mogelijkheid om de boeken 24/7 in te leveren via een boekenbus, maar kunnen ook online de leentermijn verlengen.

We werken er nu naartoe dat leners eerder inleverattenties krijgen. Nadat de inleverdatum verstreken is en de volgende dag het boetebedrag start

- *zal er voortaan na 1 week een herinnering volgen*
- *én er komt een extra tweede herinnering na 2 weken.*

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Frans Bastiaens

Wethouder Stedelijke Ontwikkeling, Cultuur, Veerkrachtige Wijken en Ouderenbeleid

Schriftelijke vragen